

Četrtek, 16. 4. 2020, ZGODOVINA

7.b

Učna tema: SREDNJI VEK

Učna enota: **PRESELJEVANJE LJUDSTEV**

Cilji:

Učenec:

Potrebuješ

- Zvezek za zapisovanje
- Učbenik Raziskujem preteklost 7, str. 87-88

UVOD:

- **USTNO PONOVI:**
- Kaj je srednji vek?
- Kako ga delimo?

Srednji vek je torej tisočletno obdobje v zgodovini Evrope po padcu Zahodnorimskega cesarstva leta 476. V tem času so vpadala v Evropo različna ljudstva, krščanstvo je doživljalo razcvet, na Arabskem polotoku pa se je razvil islam in se hitro razširil.

Danes boš spoznal/a, kdo so bili Germani in Slovani in katera plemena so se selila po Evropi v zgodnjem srednjem veku, med 4. in 7. stoletjem.

NAVODILA ZA DELO:

- a) Odpri U, str. 87-88. Preberi učno snov, preglej vse slike z viri in zemljevid na str. 88.
- b) V svoj zvezek napiši naslov, nato pa v celih povedih odgovori na naslednja vprašanja:

1. Kdaj in zakaj je prišlo do preseljevanja ljudstev?
2. Katera ljudstva so se preseljevala na območja rimske države (zemljevid)?
3. Pojasni posledice preseljevanja ljudstev.
4. Opiši življenje Germanov.
5. Opiši življenje Slovanov.
6. Opiši življenje Hunov.

Najpomembnejši hunski vladar **Atila** je imel vzdevek "**Bič božji**". Kaj meniš, zakaj?

Za lažje razumevanje današnje učne snovi si oglej oddajo na spodnji povezavi:

- Kratka dokumentarna oddaja **Ozemlje na prepihu**: *Prihod Slovanov, 3. del*:
<https://4d.rtv slo.si/arhiv/ozemlje-na-prepihu/121415150>

ZAKLJUČEK

Za ponovitev in utrjevanje snovi priporočam oddajo in odlomek iz filma na spodnjih povezavah (oglej si, ko boš opravil/-a današnje delo v celoti):

- Kratka dokumentarna oddaja **Ozemlje na prepihu**: *Rimska doba, 2. del*:
<https://4d.rtv slo.si/arhiv/ozemlje-na-prepihu/120821226>
- Začetki krščanstva (odlomek iz filmov Ben Hur in pa Quo vadis s kvizom):
https://www.educaplay.com/learning-resources/c-939043-1-zacetki_krscanstva_1.html

9.a

Danes boš nadaljeval/a s spoznavanjem Kraljevine Jugoslavije.

Učna tema: **SLOVENC V 20. IN 21. STOLETJU**

Učna enota: **Kakšna država je bila Kraljevina SHS**

Cilji:

Učenec:

- ▶ analizira položaj Slovencev v Kraljevini SHS,
- ▶ pozna poglobitve razlike med različnimi deli v Kraljevini SHS,
- ▶ poimenuje politične tabore na Slovenskem in navede njihove zahteve.

Potrebuješ

- zvezek
- učbenik Raziskujem preteklost 9, str. 87-89

POJMI:

- Vidovdanska ustava
- Ustavodajna skupščina
- Politični tabor

UVOD:

Ob dveh kratkih video posnetkih ponovi, kako so bile določene slovenske meje po 1. sv. vojni:

- A) Severna meja - VPRAŠANJE ŠTAJERSKE (vojaška zasedba)

Infodrom: Rudolf Maister (1.30 min)

https://youtu.be/j-B_El0ctil

- B) Severna meja - VPRAŠANJE CELOVŠKE KOTLINE (Koroški plebiscit)

Infodrom: obletnica koroškega plebiscita (0.35 min)

https://www.youtube.com/watch?v=NGp_iwisSRo

- C) Zahodna meja – VPRAŠANJE PRIMORSKE (rapalska pogodba) (3.24 min, italij. jezik)

<http://www.vlaki.info/forum/viewtopic.php?t=8660>

Prejšnji teden si spoznal/a, zakaj je nastala Kraljevina SHS in zakaj so vanjo vstopili tudi Slovenci.
Oglej si grb Kraljevine SHS na desni strani.
Opiši ga.

Danes nadaljuješ s spoznavanjem države in položaja Slovencev v njej.

NAVODILA ZA DELO

V zvezek zapiši naslov: **Kakšna država je bila Kraljevina SHS**

S pomočjo spodnjih navodil in branja besedila v učbeniku oblikuj zapis v zvezek.

1. POLOŽAJ SLOVENCEV V KRALJEVINI SHS

- a) U 87, preberi 1. odstavek in si oglej statistični krog na isti strani.
 - Pojasni, kaj pomeni, da je bila Kraljevina SHS raznolika država – odgovor zapiši v zvezek.
- b) U 87, preberi 3. in 4. odstavek.
 - Ali so se pričakovanja Slovencev ob vstopu v Kraljevino SHS uresničile? Utemelji odgovor in ga zapiši v zvezek.

2. PARLAMENTARNA DEMOKRACIJA V JUGOSLAVIJI

- a) Preberi besedilo U 88.
 - Katere so bile značilnosti parlamentarnega obdobja Kraljevine SHS? Odgovor zapiši v zvezek.
- b) U 89 - natančno si oglej politične tabore na Slovenskem.
 - Poimenuj tri politične tabore na Slovenskem.
 - Opiši njihove programe (za kaj so se zavzemale?)
 - Kdo so bili volivci treh političnih taborov?

Zapis v zvezek fotografiraj in mi ga pošlji na e-naslov.

ZAKLJUČEK

Najvidnejši slovenski politik v Kraljevini SHS je bil dr. Anton Korošec, ki je bil velik domoljub in narodno zaveden Slovenec. Omenili smo ga že pri podpisu Majniške deklaracije 1917.

U 88:

- Preberi njegov kratek življenjepis.
- Preberi rubriko Ali veš?

8.a

Preglej, popravi in oceni svoje preverjanje ter mi pošlji št. doseženih točk in svojo oceno.

UTRJEVANJE IN PREVERJANJE ZNANJA

OŠ Cirila Kosmača Piran
6. april 2020

ZGODOVINA, 8. r

REŠITVE

EVROPA IN SLOVENSKE DEŽELE V drugi polovici 18. IN zač. 19. STOLETJA
(Nastanek ZDA, francoska revolucija, Napoleon, Ilirske province, barok)

Ime, priimek: _____

Razred: _____

PRAGOVI OCENJEVANJA

Vseh točk: 43

90% - 100% = 5

80% - 89% = 4

60% - 79% = 3

45% - 59% = 2

DOSEŽEK:

TOČKE: _____

%: _____

OCENA: _____

Pozorno preberi navodila. Piši neposredno v dokument. Uporabi modro ali zeleno barvo.
Rešuj največ 40 minut. Zadnjih 10 minut lahko pri reševanju nalog uporabiš svoje zapiske.
Želim Ti čim boljši rezultat.

.....NALOGE.....

I. NALOGA

	3
--	---

Ugotovi, katere trditve so pravilne (obkroži DA), in katere so napačne (obkroži NE).
Napačne trditve nadomesti s pravilnimi (vpisi jih na črte).

1. Ključna oseba v času jakobinske diktature v Franciji je bil Maximilien Bach.

DA **NE** ___ Maximilien Robespierre _____

2. Geslo francoske revolucije je bilo »SVOBODA, NEENAKOST, BRATSTVO!«.

DA **NE** ___ Enakost _____

3. Prvi predsednik ZDA je bil George Tramp.

DA **NE** ___ George Washington _____

II. NALOGA

	4
--	---

Kratko odgovori na vprašanja.

1. (1t) kateri so bili vzroki za upor Američanov proti Angležem? Zapiši dva.

___ Niso hoteli plačevati tako visokih davkov; motila jih je trgovinska odvisnost od Anglije;
želeli so republiko, ki bi temeljila na načelih razsvetljenstva; ___

2. (1t) Kako se imenuje listina - deklaracija, ki jo je sprejela narodna skupščina v Franciji leta 1789 in v kateri so bile zapisane temeljne razsvetljenske misli? ___ Deklaracija o
pravicah človeka in državljana ___.

3. (1t) V francoski revoluciji so na smrt z giljotino obsodili tudi kralja (ime) Ludvika XVI. in kraljico (ime) Marijo Antoanetto (**upošteva se tudi zapis imena Antonjeto ali Antonietto**)

4 (1t) Navedi **tri** značilnosti baroka Izražanje čustev; poudarjanje bogastva in moči; veličastnost prizorov; razgibanost prizorov; obilje okraskov po stenah, stropu, v glasbi, oblačilih; poudarjanje čutnosti in domišljije; veliko zlate barve. _____
Če niso navedene tri značilnosti NI točke!

III. NALOGA

	4
--	----------

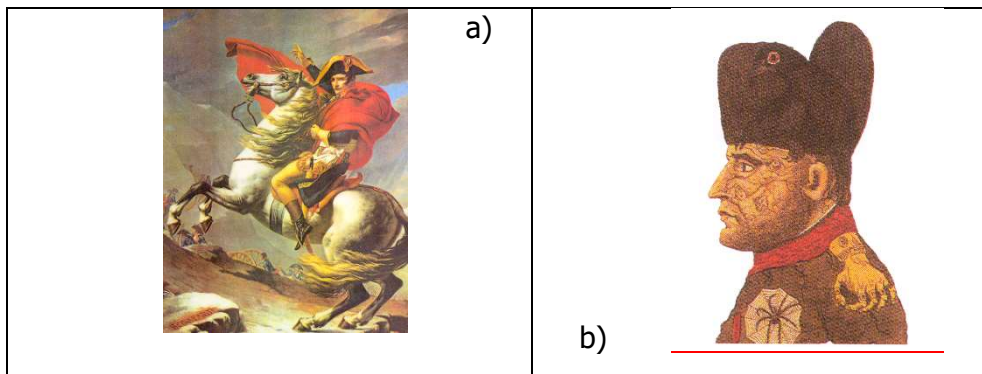
S številkami poveži besede v levem stolpcu s primernimi razlagami v desnem. Ena razlaga ostane.

1	JAKOBINCI	4	VLADANJE S CENZURO IN POLICIJO
2	ABSOLUTIZEM	3	IGRA Z BAROČNO GLASBO, KI PRIKAZUJE KRISTUSOVO TRPLJENJE
3	PASIJON		UMETNOSTNI SLOG, KI POUĐARJA MOČ IN BOGASTVO
4	BONAPARTIZEM	1	STRAHOVLADA, VLADA Z NASILJEM
		2	NEOMEJENA KRALJEVA OBLAST

IV. NALOGA

	3
--	----------

Oglej si slike a in b in odgovori na vprašanja.

(Fotografiji: Žvanut, Vodopivec, Vzpon meščanstva, učb. za 8. razred)

1. (1t) Poimenuj osebo na slikah a) in b)
Napoleon Bonaparte (**upošteva se tudi poimenovanje Napoleon Buonaparte**) _

2. (2t) Ob sliki a) in b) zapiši:

a) Zakaj so ga ljudje v tedanji Evropi občudovali?

Bil je odličn vojskovodja; uzakonil je ideje razsvetljenstva in revolucije; predstavljal meščanske ideje; končal je revolucijo v Franciji in premagal sosednje države, ki so z vojnami ogrožale Francijo.

b) Zakaj so ga ljudje v Evropi sovražili?

Državo je vodil sam kot cesar; ukinil je republiko; v osvajalnih vojnah si je podredil večino tedanje Evrope; z uvedbo bonapartizma je uzakonil vladanje z diktaturo; postavil se je nad vse ljudi ...

V. NALOGA

4

Odgovori na vprašanja.

a) (1t) Zakaj je Napoleon ustanovil Ilirske province? Pojasni en vzrok.

___Ker je želel avstrijsko cesarstvo odrezati od morja in jim tako otežiti trgovino ter Anglijo kaznovati s celinsko zaporo. ___

b) (1t) Katere dežele so bile vključene v Ilirske province?

___Koroška, Kranjska, Goriška, Istra s Trstom, Hrvaška in Vojna krajina, Dalmacija in Boka Kotorska.

(1 točka=zapisanih mora biti vsaj 5 dežel, od tega vse 4 slovenske).

c) (1t) Zapiši **eno** spremembo, ki so jo v Ilirskih provincah uvedli Francozi:

___Slovenščina je postala učni jezik v gimnazijah in OŠ; zakone so izdajali tudi v slovenščini – uradni jezik; zmanjšala se je obveznost podložnikov do zemljiških gospodov; vsi državljani so postali enaki pred zakonom; uvedli so sodobno uradniško upravo; odpravili sodno oblast fevdalcev nad podložniki; katoliški cerkvi so vzeli nadzor nad šolstvom; vpeljana je bila enotna štirirazredna OŠ; leta 1811 so ustanovili univerzo v Ljubljani (ki pa ni nikoli zaživela)

č) (1t) Kljub nekaterim negativnim značilnostim pa je bilo obdobje Ilirskih provinc za Slovence zelo pomembno. Zakaj? Navedi en razlog.

___Ravno to, da je slovenščina postala učni jezik in da so tudi nove zakone objavljali v slovenščini je prispevalo k temu, da se je močno okrepila slovenska narodna zavest.

VI. NALOGA

4

Oglej si karikaturu francoske družbe pred revolucijo 1789.

1. _stan

Značilnosti: papež, škofi in duhovščina, bili so oproščeni davkov.

2. ____stan

Značilnosti: kralj in ostalo plemstvo, oproščeni davkov

3. ____stan

Značilnosti: meščanstvo in kmetje, morali so plačevati davke

V oblačke ob karikaturi zapiši **poglavitne značilnosti posameznih stanov** (kdo, pravice, dolžnosti) ter kakšno je sporočilo karikature.

Kaj je sporočilo karikature?

Da so vsa bremena razkošnega življenja 1. in 2. stanu padla na pleča 3.

VII. NALOGA

3

Oglej si SPODNJO zgodovinsko karto.

1. (1t) Zapiši imena štirih močnih evropskih držav, ki so bile združene v koalicijo proti Napoleonu.
Prusija, __Rusija_, __Velika Britanija_, __Avstrija_.
2. (1t) Zapiši ime pomorske bitke, v kateri ga je Velika Britanija porazila.
Bitka pri Trafalgarju. _____
3. (1t) Pojasni, zakaj je bil vojaški pohod v Rusijo Napoleonova velika napaka.
__Napoleon se je napotil v Rusijo s približno 600 000 možmi. Rusi so vedeli, da v neposredni bitki nimajo nobenih možnosti, zato so se mu spretno izmikali in za seboj požigali vasi in mesta (taktika požgane zemlje). Napoleon je končno dosegel Moskvo, a so tudi to požigali in ker se je bližala zima, je odšel nazaj proti Franciji. Z njim pa se je domov vrnilo le nekaj tisoč mož. _____

IX. NALOGA

3

Oglej si karikaturu in odgovori na spodnja vprašanja.

Karikatura prikazuje obdobje jakobinske diktature.

- a) (1t) Navedi tri značilnosti, ki kažejo na to, da karikatura prikazuje čas nasilne jakobinske oblasti.

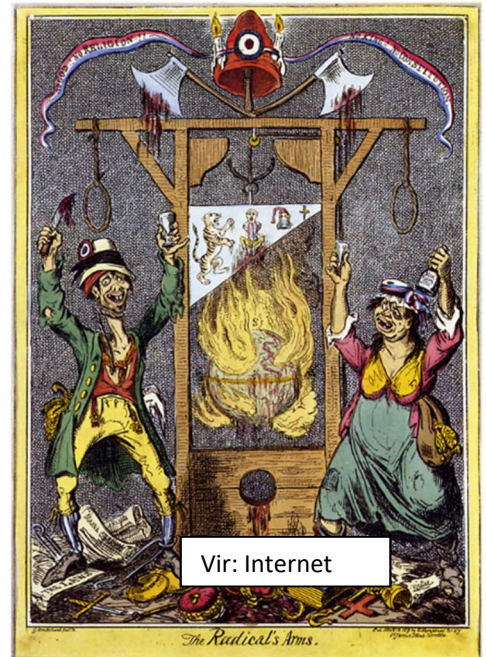
Na njej so vislice; giljotina; krvave sekire; ogenj; jakobinska čepica s kokardo; na tleh ležijo razmetani in uničeni simboli plemstva in duhovščine; na rezilu giljotine so simboli kraljeve družine in države. _

- b) (1t) Ali je avtor karikature podpiral ravnanje jakobincev? Svoj odgovor utemelji.

Ne, saj so prikazani zelo negativno, kot razcapanci, pijanci, morilci nemoralneži.

- c) (1t) Kateri družbeni sloj so predstavljali jakobinci?

Jakobinci so predstavljali tretji družbeni sloj, natančneje revno meščanstvo.

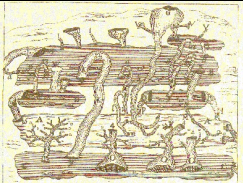

Vir: Internet

X. NALOGA

4

Oglej si slike in odgovori na vprašanja.

	<p>(1t) Na sliki je velik slovenski polihistor. Poimenuj ga.</p> <p>Janez Vajkard Valvazor Zapisano mora biti pravilno celotno ime.</p>
	<p>(1t) Njegovo najpomembnejše delo je bila knjiga z naslovom: Slava vojvodine Kranjske</p> <p>Zapisan mora biti celoten naslov dela.</p> <p>(1t) V katerem jeziku jo je napisal? Zakaj? <u>V nemščini, da bi dosegla čim več bralcev, ker je želel da bi naše dežele poznalo čim več ljudi, slovenščine ni govorilo veliko ljudi. _</u></p>
	<p>(1t) Zaradi svojega znanja je bil cenjen po celi Evropi. Kateri naravni pojav na Kranjskem je opisal v knjigi? Opisal je kraški pojav - presihajoče Cerknjsko jezero.</p>

XI. NALOGA

	3
--	----------

Pozorno preberi besedilo in odgovori na spodnja vprašanja:

a)

Vseeno je, če je obtoženka pod mučenjem (na sodnem procesu) priznala in bila zato spoznana za krivo, ker je priznala, ali pa če ni priznala, ker je zopet dokazovalo njeno krivdo, saj je prenesla vsa mučenja, ki bi jih ne mogla brez pomoči hudiča, kar pa je spet potrdilo njenega čarovništva.

(Friderik Spee; Vir: Raziskujem preteklost 8, st. 81)

(1t) O čem govori zgodovinski vir? O sodbi čarovnicam / o čarovniškem procesu / o inkvizicijskem sodišču

b) (1t) Kakšne metode so na sodnih procesih uporabljali, da so obtoženega obsodili čarovništva?

Mučili so jih.

c) (1t) Ali je avtor zapisa podpiral preganjanje čarovnic?

Utemelji svoj odgovor

Ne, saj je zapisal na kako nepravilni način so jih obsodili in brez trdnih dokazov.

XII. NALOGA

	5
--	----------

Odgovori na spodnja vprašanja.

1.(1t) Kako imenujemo umetnostni slog v 2. polovici 18. stoletja, katerega predstavnik je bil Wolfgang Amadeus Mozart? Po tem slogu je klasična glasba dobila ime.

Klasicizem.

2. (1t) Katere so bile tri Napoleonove usodne napake?

Celinska zapora, bojevanje na Pirenejskem polotoku in pohod proti Rusiji.

Navedene morajo biti vse tri napake; za dve navedbi = 0,5 točke, za 1 navedbo = 0 točk

3. Navedi tri spremembe, ki jih je v Franciji povzročila francoska revolucija:

a) (1t) Odpravljen je bil fevdalni družbeni red.

b) (1t) Država ni bila več kraljevina, postala je republika.

c) (1t) Namesto plemstva je z revolucijo na oblast prišlo meščanstvo.

XIII. NALOGA

	3
--	----------

Opiši ureditev ZDA ob njenem nastanku.

V opisu podane 3 pravilne navedbe, vsaka pravilna navedba = 1 točka

ZDA so ob svojem nastanku bile urejene kot republika, ki jo je sestavljalo 13 zveznih držav. Imeli so izvoljenega predsednika. Oblast je bila razdeljena na 3 veje: zakonodajno (kongres), izvršilno (predsednik) in sodno (vrhovno sodišče). V ustavi so uzakonili enakost, ki pa ni veljala za temnopolte, niti za ženske, prav tako ni odpravila suženjstva.